

A vibrant, stylized illustration of a crowd of people in a sunny, outdoor setting. The scene is filled with various figures in bright, contrasting colors like yellow, blue, pink, and red. A man in a yellow shirt and blue pants walks with a cigarette. A woman in a pink top and blue pants stands near a tree with a thick brown trunk and a blue, cloud-like canopy. Another woman in a yellow top with a peace symbol sits on the ground. A man in a pink shirt and blue pants holds a framed picture. The background features a pink sun and a blue sky. The overall style is flat and graphic, reminiscent of mid-century modern art.

XAVIER MORET

FORMENTERA BLUES

Empúries

narrativa

Xavier Moret

Formentera blues

Editorial Empúries

Barcelona

© Xavier Moret, 2019

Primera edició: juny del 2019

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Realització Planeta
DIPÒSIT LEGAL: B. I I. 368-2019
ISBN: 978-84-17879-03-7

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

—¿Max Riera?

La veu només va dir el meu nom pel telèfon, però en vaig tenir prou per adonar-me que era tensa com una corda de guitarra tibada en excés, a punt de petar. Era la veu d'algú que està nerviós, que no sap ben bé què ha de dir ni com ho ha de dir, però que tampoc té ganes de perdre el temps.

—Sí —vaig contestar mentre obria el finestró per donar una ullada a la plaça Reial. No hi havia gaire moviment a aquella hora, les nou del matí. Devia ser massa d'hora. O potser massa tard.

—¿Max Riera? —va insistir la veu, com si no s'acabés de creure que m'havia trobat.

—Sí, soc jo —vaig dir mentre un colom, una de les moltes refotudes rates amb ales que viuen a la plaça, aterrava a la barana del balcó, als meus nasos, com si em volgués provocar. L'odiava, els odiava.

—Soc Marsans, Jordi Marsans —es va presentar la veu—. El meu nom no li deu dir res, però tenim un amic comú i...

Vaig preferir no saber de quin amic es tractava. No volia desil·lusionar-lo, ni a ell ni al pretès amic.

—¿Per què em truca? —el vaig tallar.

La veu va trigar uns segons a contestar. Podia sentir la respiració alterada a l'auricular. Panteixava com un xai agonitzant.

—Bé, tinc un *poblema* —va admetre a la fi, abans de sospirar i fer una llarga pausa—. Es tracta d'un crim... —de seguida va rectificar, com si l'esverés sentir les seves pròpies paraules—. Bé, d'un mort... uns ossos que hem trobat a la dallò... —va deixar anar un esbufec que evidenciava que estava desbordat—. Em sembla que és millor que ens vegem.

—Com vulgui —li vaig concedir. En el fons em divertia el seu desconcert.

—Cara a cara les coses són més fàcils —va riure com un conill—. ¿Quan pot venir al meu despatx?

Vaig repassar mentalment l'agenda, tot i que no calia. Sabia molt bé que no tenia res a fer en tota la setmana. Bé, de fet confesso que els meus compromisos són tan escassos que ni tan sols tinc agenda. Soc detectiu privat, sí, però del sector alternatiu, cosa que es pot traduir com que no vull que m'emprenyin gaire. Jo trio els casos que investigo, i ho faig a la meua manera. Si al client li agrada, bé; si no, que se'n busqui un altre.

—M'interessaria que fos al més aviat possible —va dir la veu, frisa—. Si pogués ser aquest matí, millor.

Era evident que aquell home tenia un problema gros, o un *poblema*, i que volia que jo l'ajudés a resoldre'l. Fins aquí anàvem bé: la gent amb problemes és la meua especialitat. És més, si no fos pels maleïts

problemes que s'empesca la gent no sé com em guanyaria la vida. Per sort, avui gairebé tothom en té, de problemes, sobretot si viuen en una ciutat com Barcelona i els empaita una crisi de cavall que té a tothom ben agafat pel ganyot. Gairebé ningú no se'n salva.

Li vaig demanar l'adreça del despatx al Marsans, doncs, i li vaig dir que passaria aquell mateix matí cap a les onze.

Després de penjar, em vaig fer un cafè amb llet, hi vaig sucuar un parell de magdalenes i vaig obrir el balcó per sentir com respirava la plaça, veure quin temps feia i, de passada, fer fora els maleïts coloms, que sembla que no tinguin res més a fer que omplir-me la barana de cagarades.

La plaça encara respirava al ralenti, però em va agradar comprovar que feia un sol esplèndid i que el vell termòmetre de mercuri s'havia enfilat fins als 23 graus. El maig ja ho té, això: tan aviat cau un ruixat que et deixa xop com et regala un dia per emmarcar.

La Rambla era plena de guiris, el pa de cada dia. Ja queden lluny aquells temps en què la turistada només treia el cap a l'estiu. Ara la tenim aquí tot l'any, i alguns estrangers fins i tot s'hi queden a viure uns mesos o uns anys per poder lluir a la tornada un tatuatge *made in Barcelona*, explicar que els van robar a la Rambla, que van sobreviure unes quantes nits en un pis tronat del Raval i que van nedar en pilotes a la platja de la Barceloneta la nit de Sant Joan. I fer

bavejar els amics amb històries de la ciutat de moda, esclar. És com si els veiés, els molt babaus: «És que no té res a veure passar uns dies a Barcelona amb viure-hi, de debò». Aquí fan una pausa transcendent, estudiada, i afegeixen amb els ulls en blanc: «És una ciutat que és massa. És elèctrica. Tota una experiència. És el sud del nord i el nord del sud... No es pot explicar amb paraules: s'hi ha de viure».

Doncs si no ho saps explicar, muts i a la gàbia, xitxarel·lo, compra't un diccionari i una gramàtica i a estudiar toquen, o apunta't a un curs d'escriptura creativa per aprendre a expressar-te com déu mana i deixar de fer el fatxenda. ¡Au, passa avall!

Un dia més, caminant Rambla amunt, em vaig sentir com un jugador de rugbi esquivant contraris; només em faltava abraçar un meló contra la panxa i protegir-lo com si fos un nadó en territori hostil. A part d'això, els moviments eren ben bé els mateixos, però a càmera lenta. Es tractava d'anar fent zigzagues per tal de no xocar amb guiris despistats, estàtues humanes, badocs, jubilats, desvagats, turistes que s'aturen en sec per fer la-foto-de-la-seva-vida, anglesos borratxos amb perruques de trenes rosses per celebrar un comiat de solter, angleses borratxes amb una gorra amb un penis amb ales, parelles d'enamorats, carteristes, trileros, municipals... I jo allà, fent el borinot per aconseguir superar la cursa d'obstacles i poder arribar a la plaça de Catalunya, la meta on de cop i volta la ciutat s'eixampla, agafa aire i dona pas a un ordre geomètric, racional, burgès, benestant i no sé quants adjectius més que busca fer

entendre que a partir d'allà s'ha acabat el bròquil, que el caos de Ciutat Vella s'esfuma davant l'ordre racional del gran planificador Ildefons Cerdà, sant patró de tots els eixamples haguts i per haver.

S'hi estava bé, a la plaça Reial i a la Rambla, anys enrere. Era un territori que tenia apamat, un barri on em trobava molt a gust, en una plaça que exercia de sala d'estar d'una variada fauna urbana, d'un entrañable món marginal que s'ha anat perdent amb els anys. Però el sacrosant esperit olímpic del 92 va ser com la baixada de bandera per convertir Barcelona en un vulgar parc temàtic i en un espai obert a tots els especuladors immobiliaris. La conseqüència de tot plegat és que ara el centre està infestat d'hotels, pensions i apartaments turístics, de botigues de souvenirs i de preteses modernitats, bars de franquícies, restaurants per a guiris i visitants de tots els països que arrossegueu maletes amb resignació, com si aconduïssin un gos.

Ara que hi penso, no estaria gens malament, per commemorar algun aniversari rodó dels gloriosos Jocs del 92, organitzar unes Olimpíades alternatives a la Rambla, amb concurs de trileros, competició d'estàtues humanes, corredisses de pispes i curses amb maletes de rodetes, amb els arrossegadors equipats amb dorsals com déu mana, control antidòping, *warm ups*, *pit stops*, pneumàtics *slicks*, jutges internacionals, banderes de coloraines, himnes, pòdiums i tota la pesca. Ah, i per no desentonar, hi podria ha-

ver una llotja guarnida amb banderes de tots els colors plena de polítics corruptes disposats a lliurar medalles i a mirar d'arrambar pel camí tots els euros que poguessin. És només una idea.

Hauria pogut agafar el metro o el bus per anar als Jardinetes de Gràcia, on tenia el despatx el Marsans, però feia tan bon temps que vaig preferir anar-hi caminant. Xino-xano. Bé, per ser franc haig de dir que la culpa va ser dels 23 graus, del sol i de les noies que feien de bon mirar. Per fi havia arribat la primavera i era un plaer per als ulls veure com les xicones lluien faldilla curta i samarreta arrapada. Era una bona notícia comprovar que ja s'havia acabat la foscor de l'hivern, quan totes les noies van vestides de negre de dalt a baix, com si haguessin quedat per anar a una convenció gòtica, un míting anarquista o un funeral.

El passeig de Gràcia també ha canviat molt. A pitjor, esclar. Les botigues de tota la vida han anat plegant veles per deixar pas a una llarga col·lecció de franquícies. La Milla d'Or de Barcelona s'ha venut a les multinacionals de la roba, dels complements, del menjar i de les joies. Per sort, de tant en tant el crit arquitectònic d'una bonica casa modernista trenca l'avorrida monotonia que fa que els centres de totes les ciutats europees s'assemblin: zones de vianants, restaurants de menjar ràpid, cafeteries a preus estratosfèrics, Zaras, Mangos, Burberrys, Armanis, H&Ms, Diors, Dolces & Gabbana, Chanel, Fendis, Cartiers, Guccis, etcètera, etcètera. En resum, ¡Sant Shopping gloriós prega per nosaltres!

Poc abans d'arribar a la mansana de la discòrdia vaig tenir la precaució de canviar de vorera. No em veia amb cor d'afrontar l'embús habitual d'admiradors de Gaudí, tots amb la càmera i un «oh!» d'admiració a punt, bloquejant el pas i embadalits davant d'aquella casa de conte de fades del gran arquitecte.

Estic segur que el meu estimat doctor Ribera no em recomanaria un passeig com aquest. Ja m'havia fet deixar de fumar i renunciar a l'alcohol en excés (per sort, això de l'excés és opinable) i estava segur que, si mai l'hi consultava, també em desaconsellaria la indigestió de turistes. Al cap i a la fi, tot el que sigui prohibir, als metges ja els va bé. Els ho deuen ensenyar a primer de Medicina, o a les proves d'accés.

Mentre caminava passeig de Gràcia amunt vaig tenir un record emocionat pels cinemes Publi, on havia assistit de petit a inacabables festivals Tom i Jerry i, de més gran, a reveladores sessions d'Art i Assaig que demostraven que les pel·lícules podien ser una cosa molt diferent del que circulava pels circuits comercials. Si eren en blanc i negre, en un idioma incompreensible i subtítulades, molt millor. A l'altura de l'antic Drugstore, vaig recordar els molts llibres que hi havia comprat o robat als anys setanta, quan llegia compulsivament Herman Hesse, Jack Kerouac, Malcolm Lowry, Alan Watts, Gabriel Ferrater, Lovecraft, Kafka i molts altres autors. Sort n'havia tingut d'aquella llibreria que obria fins a mitjanit i on l'en-carregat no semblava gens interessat a enxampar els pispes culturals que en sortien amb un parell de llibres mal amagats sota la jaqueta.

Vaig tornar a canviar de vorera poc abans d'arribar a la Pedrera. Allà, davant d'una façana sinuosa que sembla escapada del fons del mar, la concentració de turistes era tan gran que es podia fins i tot confondre amb una manifestació de Guiris Sense Fronteres, amb pals de *selfies* en comptes de pancartes reivindicatives. I pensar que encara no han santificat Antoni Gaudí, el responsable que turistes de tot el món conflueixin a Barcelona... Si això no és un miracle, ja em direu què ho és.

Després d'entonar un rèquiem mental per l'Argos, la Jaimes i la Llibreria Francesa, tres de tantes llibreries de tota la vida condemnades a plegar en nom de la modernitat mal entesa, de les noves tecnologies, del glamur de la moda i dels euros, vaig arribar al despatx del Marsans puntual. És a dir, deu minuts tard.